

Opinia na temat programu nauczania **J. Konowalskiej i I. Mokrzan „Nasz wspólny świat”**

1. Informacje o autorce opinii:

Beata Siek – nauczyciel dyplomowany z dwudziestoletnim stażem pracy, doradca metodyczny ds. języka polskiego, lider WDN, egzaminator OKE, ukończyła WSP w Opolu oraz studia podyplomowe:

- Przedmioty humanistyczne w gimnazjum – język polski,
- Informatyka dla nauczycieli,
- Pedagogika ucznia w centrum – technologia informacyjna - zmiana w edukacji.

Sukcesy zawodowe:

- Medal Komisji Edukacji Narodowej,
- Medal prof. J. Górskiego za wieloletnią popularyzację wiedzy w szerokich kręgach społecznych,
- Srebrna odznaka zarządu głównego TWP „Zasłużony popularyzator wiedzy”,
- I miejsce w ogólnopolskim konkursie MEN dla nauczycieli - „Wywiadówka inaczej”.

2. Akty prawne, w oparciu o które dokonano analizy zgodności programu nauczania z podstawą programową:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*, Dz. U. z 2009 r. nr 4 poz. 17.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009 r. *w sprawie dopuszczenia do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczenia do użytku szkolnego podręczników* Dz. U. nr 89, poz.730.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. *w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych* Dz. U. nr 15, poz.142 z późn. zm.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 marca 2009 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych* Dz. U. nr 54 poz. 442.

Nazwa programu - **Nasz wspólny świat. Program nauczania języka polskiego w klasach I – III gimnazjum zintegrowany z kulturą i tradycją europejską, edukacją filozoficzną, czytelniczą i medialną.**

Autor – **Joanna Konowalska, Iwona Mokrzan**

Poziom edukacyjny - **III etap edukacyjny (gimnazjum)**

Arkusz analizy zgodności programu z nową podstawą programową

JEZYK POLSKI III ETAP EDUKACYJNY

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

Lp.	Treści i umiejętności opisane w podstawie programowej	Czy program umożliwia realizację tych treści i umiejętności ¹		
		tak	częściowo	nie
1.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Uczeń samodzielnie dociera do informacji; rozumie komunikaty o coraz bardziej skomplikowanej organizacji - werbalne i niewerbalne, podejmuje refleksję nad znaczeniami słów i dąży do ich dokładnego rozumienia, krytycznie ocenia zawartość komunikatów.	X		
2.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; zyskuje nowe narzędzia, dzięki którym jego lektura jest coraz dojrzsza, bardziej świadoma i samodzielna, poznaje nowe gatunki i konwencje literackie; wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach, czyta teksty kultury odpowiadające charakterystycznej dla tego wieku wrażliwości z zakresu literatury młodzieżowej i popularnej; stopniowo zaczyna poznawać dzieła klasyczne ważne dla kultury polskiej i światowej.	X		
3.	III. Tworzenie wypowiedzi. Uczeń uzyskuje coraz wyższą świadomość funkcji środków językowych służących formułowaniu wypowiedzi; zdobywa wiedzę o różnych odmianach polszczyzny i kształci umiejętność różnego wykorzystania ich w różnych sytuacjach, pogłębia znajomość etyki mowy i etykiety języka, poznaje i tworzy nowe, coraz trudniejsze formy wypowiedzi.	X		

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

Lp.	Treści i umiejętności opisane w podstawie programowej	Czy program umożliwia realizację tych treści i umiejętności		
		tak	częściowo	nie
1.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie; 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu; 3) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 4) odróżnia informacje o faktach od opinii; 5) rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem; 6) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym; 7) rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację); 8) dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji; 9) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski; 10) rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (artykuł, wywiad, reportaż); 11) czerpie dodatkowe informacje z przypisu.	X		
2.	2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń: 1) samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych; 2) stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji; 3) korzysta ze słownika: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego,	X		

¹ Wybór zaznaczyć: X

	wyrazów obcych, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich – w formie książkowej i elektronicznej.			
3.	<p>3. Świadomość językowa. Uczeń:</p> <p>1) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy;</p> <p>2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście;</p> <p>3) dostrzega różnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (obce) – rozumie ich funkcję w tekście;</p> <p>4) rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;</p> <p>5) rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje;</p> <p>6) rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe oraz rozumie ich funkcje w wypowiedzi;</p> <p>7) odróżnia temat fleksyjny od końcówki;</p> <p>8) odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika oraz imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście;</p> <p>9) rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym.</p>	x		

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

Lp.	Treści i umiejętności opisane w podstawie programowej	Czy program umożliwia realizację tych treści i umiejętności		
		tak	częściowo	nie
1.	<p>1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:</p> <p>1) opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;</p> <p>2) rozpoznaje problematykę utworu.</p>	x		
2.	<p>2. Analiza. Uczeń:</p> <p>1) przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście;</p> <p>2) charakteryzuje postać mówiącą w utworze;</p> <p>3) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze;</p> <p>4) wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań i równoważników), fonetyki (rytmu, rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych);</p> <p>5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motta, apostrofy, puenty, punktu kulminacyjnego);</p> <p>6) przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat);</p> <p>7) rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną;</p> <p>8) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;</p> <p>9) wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog;</p> <p>10) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych; wskazuje przykłady mieszania gatunków;</p> <p>11) uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne.</p>	X		
3.	<p>3. Interpretacja. Uczeń:</p> <p>1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;</p> <p>2) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny;</p> <p>3) interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).</p>	x		
4.	<p>4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:</p> <p>1) ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm-nacjonalizm,</p>			

<p>tolerancja-nietolerancja, piękno-brzydota, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;</p> <p>2) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne;</p> <p>3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.</p>	x		
--	---	--	--

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

Lp.	Treści i umiejętności opisane w podstawie programowej	Czy program umożliwia realizację tych treści i umiejętności ²		
		tak	częściowo	nie
1.	<p>1. Mówienie i pisanie. Uczeń:</p> <p>1) tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawka, podanie, życiorys i CV, list motywacyjny, dedykacja; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada;</p> <p>2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat;</p> <p>3) tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi;</p> <p>4) dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne;</p> <p>5) uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi;</p> <p>6) przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, m.in. zna konsekwencje stosowania form charakterystycznych dla elektronicznych środków przekazywania informacji, takich jak: SMS, e-mail, czat, blog (ma świadomość niebezpieczeństwa oszustwa i manipulacji powodowanych anonimowością uczestników komunikacji w sieci, łatwego obrażania obcych, ośmieszania i zawstydzania innych wskutek rozpowszechniania obrazów przedstawiających ich w sytuacjach kłopotliwych, zna skutki kłamstwa, manipulacji, ironii);</p> <p>7) stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi (dorosły, rówieśnik, obcy, bliski), zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska (np. sposób zwracania się do nauczyciela, lekarza, profesora wyższej uczelni), ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych;</p> <p>8) świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca i nadawca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.</p>	x		
2.	<p>2. Świadomość językowa. Uczeń:</p> <p>1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;</p> <p>2) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;</p> <p>3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści;</p> <p>4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;</p> <p>5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;</p> <p>6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych; stosuje średnik;</p> <p>7) przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie, przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie, zamienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie – ze świadomością ich funkcji i odpowiednio do celu całej wypowiedzi; zamienia mowę niezależną na zależną;</p>	x		

² Wybór zaznaczyć: X

<p>8) wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi;</p> <p>9) wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy w celu wyrażenia emocji; stosuje wołacz w celu osiągnięcia efektów retorycznych;</p> <p>10) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników (w tym imiesłowów), przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody i rządu);</p> <p>11) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: rozwój psychiczny, moralny i fizyczny człowieka; społeczeństwo i kultura; region i Polska).</p>			
---	--	--	--

TEKSTY KULTURY

Lp.	Treści i umiejętności opisane w podstawie programowej	Czy program umożliwia realizację tych treści i umiejętności		
		tak	częściowo	nie
1.	<p>1. Teksty poznawane w całości – nie mniej niż 5 pozycji książkowych w roku szkolnym oraz wybrane przez nauczyciela teksty o mniejszej objętości, przy czym nie można pominąć autorów i utworów oznaczonych gwiazdką:</p> <p>*Jan Kochanowski – wybrane fraszki, <i>Treny</i> (V, VII, VIII); William Szekspir <i>Romeo i Julia</i>; Molier <i>Świętoszek</i> lub <i>Skąpiec</i>; *Ignacy Krasicki – wybrane bajki; Aleksander Fredro <i>*Zemsta</i>; Adam Mickiewicz – wybrana ballada, *<i>Dziady cz. II, Reduta Ordony</i>; Bolesław Prus lub Eliza Orzeszkowa – wybrana nowela; *Henryk Sienkiewicz – wybrana powieść historyczna (<i>Quo vadis, Krzyżacy</i> lub <i>Potop</i>); wybrane wiersze następujących poetów XX w.: Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, Kazimierz Wierzyński, Julian Tuwim, Czesław Miłosz, ks. Jan Twardowski, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert; Aleksander Kamiński <i>Kamienie na szaniec</i> lub Arkady Fiedler <i>Dywizjon 303</i>; utwór podejmujący problematykę Holokaustu, np. wybrane opowiadanie Idy Fink; Konstanty Ildefons Gałczyński – wybrane utwory; Stanisław Lem – wybrane opowiadanie; Sławomir Mrożek – wybrane opowiadanie; Antoine de Saint Exupéry <i>Mały Książę</i>; wybrana powieść przygodowa; wybrana młodzieżowa powieść obyczajowa (np. Małgorzaty Musierowicz, Doroty Terakowskiej lub innych współczesnych autorów podejmujących problematykę dojrzewania); wybrany utwór fantasy (np. Urszuli Le Guin, Johna Ronalda Reuela Tolkiena, Andrzeja Sapkowskiego); wybrany utwór detektywistyczny (np. Arthura Conan Doyle'a lub Agaty Christie); wybrane opowiadanie z literatury światowej XX w. (inne niż wskazane wyżej); wybrana powieść współczesna z literatury polskiej i światowej (inna niż wskazana wyżej); inne pozycje książkowe wskazane przez nauczyciela lub zaproponowane przez uczniów (przynajmniej jedna rocznie).</p>	x		
2.	<p>2. <u>Teksty poznawane w całości lub w części</u> (decyzja należy do nauczyciela): Homer <i>Iliada</i> i <i>Odyseja</i> lub Jan Parandowski <i>Przygody Odyseusza</i>; <i>Pieśń o Rolandzie</i>; Juliusz Słowacki <i>Balladyna</i>; Miron Białoszewski <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego</i>; Ryszard Kapuściński – wybrany utwór. Biblia (opis stworzenia świata i człowieka z Księgi Rodzaju, przypowieść ewangeliczna, hymn św. Pawła o miłości); wybrane mity greckie.</p> <p>3. Wybór publicystyki z prasy i innych środków społecznego przekazu; wybrany komiks; wybrane programy telewizyjne.</p>	x		

OPINIA

Program nauczania autorstwa J. Konowalskiej i I. Mokrzan „Nasz wspólny świat” przeznaczony jest dla klas I–III gimnazjum i umożliwia realizację zawartych w nim treści w klasach, które realizują 14 h w cyklu kształcenia języka polskiego oraz w klasach o rozszerzonej edukacji polonistycznej. Zarówno program, jak i podręcznik ma układ chronologiczno–problemowy, co oznacza, iż w poszczególnych klasach uczniowie poznają kolejno epoki literackie, ale już w obrębie danej epoki układ treści ma charakter problemowy i oscyluje wokół określonej – typowej dla epoki - tematyki.

Ujęte w programie **cele kształcenia i wychowania** są całkowicie zgodne z nową podstawą programową kształcenia ogólnego dla gimnazjów i szkół ponadpodstawowych.

Cele ogólne obejmują trzy obszary:

- I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji.
- II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.
- III. Tworzenie wypowiedzi.

Sformułowania w nich zawarte są tożsame ze sformułowaniami zawartymi w podstawie programowej, co pozwala na stwierdzenie, iż program wiernie odnosi się do stawianych mu wymagań.

Również **cele operacyjne** (szczegółowe – dydaktyczne i wychowawcze) zostały w programie wiernie przeniesione z podstawy programowej jako: **wymagania wynikające z podstawy programowej**, co stanowi dla nauczyciela realizującego program bardzo duże ułatwienie.

Treści programu realizowane w poszczególnych klasach

Klasa I	
Kształcenie literacko–kulturowe Bloki tematyczne	Kształcenie językowe Bloki tematyczne
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jestem obywatelem Ziemi (wprowadzenie). 2. Odkrywanie tajemnic istnienia (starożytność). 3. Źródło prawdy o naturze ludzkiej (starożytność). 4. Narodziny literatury (starożytność). 5. Twórca i sława (starożytność). 6. Biblia skarbnicą prawd (starożytność). 7. Wzory i antywzory postępowania (starożytność). 8. W poszukiwaniu ideału (średniowiecze). 9. Legenda i historia (średniowiecze). 10. Prasa. Radio. Telewizja. Internet (współczesność). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coś znaczyć. Fonetyka i ortografia. 2. Nie rzucać słów na wiatr. Fleksja i składnia. 3. Słowa, słówka, słoweczka. Słowotwórstwo i słownictwo. 4. Od słowa do słowa. Tekstologia.
Klasa II	
<ol style="list-style-type: none"> 1. U progu ery nowożytnej (wprowadzenie). 2. Ludzkie sprawy (renesans). 3. Poszukiwanie prawdy (barok). 4. Idee rozumu i postępu (oświecenie). 5. Wiara w potęgę uczucia (romantyzm). 6. Pragnienie wolności (romantyzm). 7. W świecie mediów (współczesność). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Strumień dźwięków. Fonetyka i ortografia. 2. Sztuka porozumiewania się. Komunikacja językowa. 3. Wyrazowe kombinacje. Fleksja i składnia. 4. Językowe bogactwo. Słownictwo i słowotwórstwo. 5. Giętkość pióra. Tekstologia.
Klasa III	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Początki nowoczesności (wprowadzenie). 2. Praca dla siebie i innych (pozytywizm). 3. Pytanie o sens istnienia (Młoda Polska). 4. Radość tworzenia (dwudziestolecie międzywojenne). 5. Tragizm wojny (współczesność). 6. Poszukiwanie wartości (współczesność). 7. W świecie prasy (współczesność). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brzmienie mowy, zapis słów. Fonetyka i ortografia. 2. Reguły porozumiewania. Komunikacja językowa. 3. Trudne formy, zawiłe konstrukcje. Fleksja i składnia.. 4. Odmiany języka. Stylistyka i słownictwo. 5. Oblicza tekstów. Tekstologia.

Zgodnie z wytycznymi nowej podstawy programowej program „Nasz wspólny świat” zwraca też uwagę na inne składniki kultury:

- ✓ poezję śpiewaną,
- ✓ przedstawienia teatralne, filmy,
- ✓ programy telewizyjne, słuchowiska radiowe,
- ✓ komiksy, zasoby internetu.

Zostały one tak dobrane, by nawiązywały do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych. Dodatkowo zagadnienia dotyczące współczesnych mediów i filmu wyodrębniono w oddzielnych blokach tematycznych umieszczonych w klasie I, II i III.

Treści programu/wartość merytoryczna.

Jak piszą autorzy programu: „...Program nauczania „Nasz wspólny świat” nie daje gotowych recept [uczniom] na znalezienie własnego miejsca na Ziemi, ale umożliwia spoglądanie na otaczającą rzeczywistość z kilku punktów widzenia: czytelnika literatury, filozofa, Polaka, Europejczyka uświadamiającego sobie swoje korzenie i ciągłość kulturową, ponadto stwarza uczniom okazję do samodzielnego odkrywania wartości i wyciągania własnych wniosków...”

Szczególnym walorem programu jest chronologiczno – problemowy układ treści, porządkujący wiedzę młodzieży dotyczącą poszczególnych epok, zjawisk kulturowych, filozoficznych, literackich. Taka forma pracy na zajęciach w gimnazjum z pewnością przygotowuje młodzież do efektywniejszego poznawania literatury i kultury podczas zajęć w szkołach ponadgimnazjalnych, ułatwi operowanie wiedzą odnoszącą się do określonych motywów czy toposów literackich – ze swobodnym wykorzystaniem wiedzy o chronologii epok.

Warto podkreślić, iż teksty proponowane przez autorów programu w całości uwzględniają zalecenia zawarte w podstawie programowej, dzięki czemu nauczyciel – realizując program – zrealizuje także podstawę programową (bez konieczności dodatkowego poszukiwania źródeł i materiałów).

Bogata oferta tekstów literackich i tekstów kultury (o zróżnicowanym stopniu trudności) odnoszących się do określonej tematyki – pozwoli nauczycielowi dobrać te, które okażą się najbardziej właściwe dla konkretnego zespołu klasowego

Treści nauczania podzielone zostały na dwa odrębne bloki:

- kształcenie literacko–kulturowe,
- kształcenie językowe.

Program integruje treści nauczania języka polskiego z filozofią, kulturą polską na tle tradycji śródziemnomorskiej, z edukacją europejską, czytelniczą i medialną – a zatem uwzględnia realizację ścieżek edukacyjnych, które są integralną częścią języka polskiego, a nie osobnym – sztucznym tworem.

Warto również podkreślić, iż treści z zakresu kształcenia językowego dają pełną możliwość integracji z zajęciami literacko–kulturowymi, gdyż konsekwentnie wykorzystują teksty literackie, teksty kultury – a zatem nauczanie gramatyki ma charakter funkcjonalny, co jest zgodne z założeniami nowej podstawy programowej.

Program uwzględnia także możliwość indywidualizacji pracy z uczniem w zakresie kształcenia literacko–kulturowego oraz kształcenia językowego, gdyż zawiera wymagania wynikające z podstawy programowej (podstawowe) oraz wymagania ponadpodstawowe (rozszerzone), dodatkowym walorem są tzw. „konteksty” pozwalające nauczycielowi wzbogacić zajęcia dydaktyczne o inne – pozaprogramowe teksty kultury umożliwiające edukację filozoficzną, europejską, czytelniczą i medialną oraz kulturę polską na tle tradycji europejskiej.

Możliwość zrealizowania programu w warunkach danej placówki (potrzebna baza, środki finansowe, wsparcie instytucji zewnętrznych). Program nauczania proponowany przez wydawnictwo „Wiking”, nie wymaga szczególnych warunków realizacji. Baza dydaktyczna każdej przeciętnej szkoły jest dostatecznie wyposażona, by umożliwić jego realizację. Zaleca się przy realizacji programu korzystanie z:

- ✓ telewizora i video lub DVD,
- ✓ dostęp do pracowni informatycznej i internetu,
- ✓ poznanie zabytków najbliższej okolicy.

Ewaluacja programu odbywa się poprzez:

- ✓ systematyczne bieżące ocenianie na zajęciach dydaktycznych,
- ✓ diagnozę wewnętrzną (ewaluacja formatywna),
- ✓ diagnozę zewnętrzną (ewaluacja formatywna),
- ✓ wyniki sprawdzianu gimnazjalnego (ewaluacja sumatywna).

Możliwość modyfikacji - ze względu na bardzo bogatą ofertę tekstów realizujących treści programowe, istnieje możliwość modyfikacji programu i dostosowania go do potrzeb poszczególnych zespołów klasowych poprzez realizację tekstów o stopniu trudności adekwatnym do możliwości edukacyjnych danego zespołu klasowego lub poszczególnych uczniów. Modyfikacji programu można także dokonywać poprzez realizację **programów doskonalących** redagowanych na podstawie wyników diagnozy wewnętrznej i zewnętrznej.

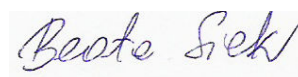
Mocne strony programu:

- ✓ przejrzysty chronologiczny układ treści programu,
- ✓ spiralny układ treści z zakresu kształcenia językowego,
- ✓ realizacja wszystkich treści zawartych w nowej podstawie programowej,
- ✓ możliwość pracy ze zróżnicowanymi pod względem możliwości edukacyjnych zespołami klasowymi (bardzo zdolnymi, przeciętnymi, słabszymi).

Program nauczania „**Nasz wspólny świat Program nauczania języka polskiego w klasach I–III gimnazjum zintegrowany z kulturą i tradycją europejską, edukacja czytelniczą i medialną**” pod red. J. Konowalskiej, I. Mokrzan **jest zgodny** z nową podstawą programową.

Stwierdzam, iż w/w program **spełnia** wymogi formalne i **można** go zatwierdzić do realizacji.

Nauczyciel dyplomowany i doradca metodyczny

.....
podpis osoby redagującej opinię